

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V ustavoverskem taborji

se sicer počasi a sigurno vrše znamenite spremembe. Ena le-teh je ta, da stari vodje te stranke pešajo, ali so prišli ob kredit, ali pa so na drug način odrinjeni. Kdo se zmeni za nekdanje „meščanske“ ministre? O Hasnerji se ne govori več, Brestel je pol pozabljen, Giskra je izgubil ime in mnogo molči, Berger je umrl, — ostane še Herbst. A tudi ta pada. Stranka njegova je uže sama sita tega strastnega in čestitčelnega intriganta. Zato je več poslancev stopilo v „fortschritts-klub“ le za to, ker niso hoteli biti pod nezno Herbstovo komando. Pa tudi v klubu levice Herbstov vpliv pada. Beremo namreč v „Tagespresse“, da ta klub misli vlado naprositi, naj njegovo vodstvo prevzame, torej bode Herbst moral ali slepó vse potrjevati, kar bo vlada hotela, t. j. pokoren biti, kar nij vaje, ali pa ostane general brez vojakov. To je za moža britko a za občno stvar koristno, ker Herbst je bil vsled svoje zagrizenosti nevaren protivnik vsega za nas Slovane dobrega in pravičnega.

Kakor bode v naši domovini enkrat boljše, kadar pomrje ta stara zdanja generacija birokratov, ki sovraži slovenščino zato tako strastno, ker je ne zna, — tako se bode tudi v današnji ustavoverni stranki mnogokaj spremenilo in nemogoče vendar nij, da ne bi enkrat mrena pala z očíj temu in onemu poštenemu; zares čudno bi bilo, ko bi čas ne podučil tudi dozdanjih protivnikov naših, da dogme dozdanje ustavovere, katere so postavili Herbst in njegovi mameluki, vendar niso tako neprelomljive.

Precej po zmagovito končani zadnji nemški vojski proti Francozom, bilo je videti, kakor da bi podrastaj ustavoverne stranke bil večinom protiaustrijski, prusk, ali nemško-nacijonalen. A zdaj so se raz-

mere spremenile. Hoté ali nehoté morajo Nemci Avstriji biti. Nemčija nij tako velika niti tako mogočna, da bi v Avstriji iskala kaka svojo Venecijo. Sam Moltke je v berlinskem zboru prorokoval, da ima nemška država le proti Francozom še celih 50 let na braniku Alzacije in Lotaringije stati, — ne računivši drugih zadreg in neprijateljev, ki jih ima okolo, kamor koli pogleda. Naši Nemci torej morajo Avstriji biti in bodo torej, pustivši misel, da se je kedaj mogoče z Nemčijo zediniti (in to misel bodo morda tudi vsled nasledkov zadnjega cesarjevega potovanja v Petrograd pustili) — morali postati tudi dobri Avstrijci. Dobrega in iskrenega Avstrijca pa, ki ne bi želel sprave in porazumljenja med vsemi narodi v Avstriji, ki ne bi posebno nam Slovanom pravice privoščil, si ne moremo misliti.

Iz državnega zbora.

Državni zbor je v seji 20. marca o državnem proračunu posvetoval se in sklepal. V generalni debati je naznanil moravski poslanec Fanderlik, da bode on zahteval pri priliki večjo podporo čeških šol v Moravi. — Pflügl toži, kako preveč bremen mora na davkih nositi kmet. — Poslanec Schrems govori proti temu, da bi se na državne stroške nova zbornica zidala, rekši, ljudstvo ne vpraša nič, ali je naša parlamentarnica lepo ali prosto zidana, da bi le postave dobre bile, ki se v njej delajo. — Poslanec Steudl nasvetuje, naj se ministerskemu predsedništvu 40.000 gold. menj dovoli, nego terja ministerstvo, a predlog nij bil sprejet. Kronaveter govori proti dispozicijsfondu, a brez vspeha.

Poslanec Pfeifer se oglasi pri čl. 14. in govori, naj se državna pomoč za sodnijske okraje Novomesto in Trebnje, ter za po-

litični okraj Krško, ki so po toči hudo poškodovani in za katere je vlada dala se uže preprositi, da 20.000 gold. privoli, — poviša na 30.000 gold. — Podpira ga tudi poslanec Schaffer. Pfeiferjev predlog je bil sprejet, da si je Brestl govoril proti njemu.

Poslanec dr. Razlag naglašá, da je na Kranjskem v 11 okrajnih glavarstvih samo 7 okrajnih zdravnikov, kar je premalo. Vlada naj bi število okrajnih zdravnikov povišala. Razlagov predlog dobi dovolj podpore, in se izroči budgetnemu odseku v pretresovanje.

Pri naslovu „javna varnost“ govori Bärnfeind in pripoveduje, kako je na kmetih še dalje več tatov in roparjev. Uzrok temu je, ker se ujetnikom v ječah predobro godi. — Steudl dobro pravi: bolje bi bilo, da bi policija bolj iskala tatov, nego da se pri javnih zborih in političnih rečeh vtika.

Minister Lasser pravi, da je od leta 1869 do konca 1871 število žandarjev za 1402 mož povečano in leta 1873 se zopet za 325 mož pomnožilo in ukazi so bili o tem dani deželnim načelnikom.

Dežman vpraša, ali je 18.000 gld., ki so zapisani, da se dovolijo za kokrsko cesto, samo za to porabi, ali tudi za nadaljevanje kranjsko istrske ceste, za katero je 14.000 gold. posebe zapisanih. — Poročevalec mu odgovori, da je onih 14.000 gold. odsek izbrisal, ker se kranjsko istrska cesta ne more prej delati dalje, dokler neke občine necega prepira med soboj ne končajo.

V seji 21. t. m. je poslanec dr. Supan nasvetoval resolucijo, naj vlada za to skrbi, da županje morajo žandarje na pomoč poklicati v lokalno-polijskih rečeh. Ta predlog je bil odseku izročen. Minister Horst pravi, da je premalo žandarmov, da bi se moglo županom na razpžlaganje dati.

Po tem se začne sklepanje ministra za uk in kultus. Pri drugem paragrafu poprime

Listek.

Narodne pripovedke.

(Izgledi ogerske in štajerske slovenščine.)

(Priobčuje prof. M. Valjavec.)

3. Madaj.

(Noršinci.)

Ednouk je bil eden oča i mati i njeva sta mela dosta decé. To je oča odišao na senje z glinci. On je prišao vu edno vodou gde je nikam nej mogao niti vü nazaj niti notri. On je za tim pravo da bi ga boug ali vrag s té vodé vü odpeleao. Vrag je v časi prišao i pravo: jaz te odpelan vü, či mi daš ono za kaj ti doma ne vejš. On je pravo da da i odpelao ga je vü. Oča prejde domou pa je je vijdo dejte v zijbeli štero je njegova žena porodila. On je zdaj gratao

žalosten pa se je vsigdar joukao gda je tomi deteti krúj rezao, a gda je drújgin rezao te se je smijao. Gda je te sin malo vekši zrasao dao ga je oča v šoulo da de pop. Gda se je že zadosta navčo prišao je k oči. Ednouk se je oča napouto v loug s sekejrov rastovo penjovje kálat a sin njemi je pravo da on tūdi šče iti a oča je pravo: e, tij nejdi ar je tou delo nej za te. Edno za drújgin da de šou pa si je zlo tūdi sekero na pleče pa ide z očon v loug. Gda so kálati vsejkao je sin v eden penj pa pravo oči: oča, esi 'ste pa eti prste notri dente i rastgnite. Oča tou včini a sin je sekero vü vtrgno in tak so oči prsti notri ostali. Zdaj je pravo sin oči: oča, doček mi ne povejte za kaj se vij joučete gda meni krúj rejčete, ne raskolin penja. Ar je očo tak bolelo mogao je povedati da ga je vragi dao. Sin za

to nikaj ne velij, nego ide k starin popon šteri so kaj več znali. On je pijta ka bi si mogao seof zeti, ar ide v pekeo po krstni list. Osi so njemi pravli: gda boš na pouti pa gda de sunce ke dnáti te ne smiš dale iti či boš ravno v vodi; zemi si seof kadilo pa blagosloveno vodou pa gda prijdeš k pekli poškroupi vrata peklúske i okádi je i te ti prinesé eden plantavi krstai list. On tak napravi pa odijde. Edno večer gda je sunce bilou ke dnáti prišao je k ednoj hiži i tū so touvaji bilij. On ide notri pa prosi edno babo za stan. Ona njemi je pravla: moj dragi, jaz van ne mren dati stana, ar sledi pridejo touvaji domou; Madaj, naš gospodár, bujo je že devédesétdevét glav i zdaj ešče edno išče da de stou, pa lejko vas buje. A pop njoj velij: ne starajte se nikaj, nego mi dajte edno korito i podveznite na mené

besedo grof Coronini in vpraša, zakaj je vlada zedinila deželne šolske svete za Gorico, Istro in Trst. Deželni zastopi teh dežel trde, da je vlada tu prelomila postavo o šolskem nadzorstvu. Minister Stremayer pravi, da bode na to in enako prejšnjo interpelacijo Coroninijevo kasneje odgovoril, uže zdaj pak omenja, da so deželni šolski sveti upravni organi ministerstva za uk, a ne avtonomni organi. Na to mora vlada posebno tam paziti kjer vprašanje uka dobiva narodno barvo.

Sklene se, 500.000 gld. za podporo kat. nižjim duhovnom dati.

Weber hoče, da se za krščansko izrejo 115.000 Čehov kateri so na Dunaji, da podpora. Njemu odgovarja Stüss.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 23. marca.

Budgetni odsek **državnega zbora** nij sprejel nasveta dr. Razlagovega glede pomnoženja števila okrajnih zdravnikov na Kranjskem. — Denes je seja državnega zbora. Na dnevnem redu je med drugim prvo branje nasveta ločitve iatijanskega Tirola od nemškega, in nadaljevanje sklepanja proračuna.

Novo **ogersko** ministerstvo se bode denes zboru predstavilo. — Ogerski časopisi so veseli, da so enkrat iz stiske in krize prišli. Drugi pa mislijo, da je tudi ministerstvo Bitó-Glyczy le „prehodnje“ ministerstvo, t. j. za nekaj časa, predno stvari ne ne bodo zrele za Sennyey-a.

Vnanje države.

Angleški časniki v krasnih barvah slikajo upanje Bonapartov. Pa saj nij čuda. „Napoleonu IV.“ so v Chiselhurstu čestitali stari, imenitni plemenitniki, med temi tudi zadnji lordkomornik kraljice Viktorije. V Windsoru se uže pripravljajo na prihod ruskega carja. V Portsmouthu vihrajo zastave, ki vsak dan pričakujejo zmagačev iz ašantske vojske. Akopram pa je v Veliki Britaniji vse svečanostno, divja v Indiji najhujša lakota. Listi pravijo, da so angleški uradi v Indiji v največjem strahu, bodisi ker ne morejo pomagati, bodisi ker se jim nastanek kuge v „lačnih pokrajinah“ zdi nasledek nekaterih tednov. Pri tem človek ne more imeti velike tolažbe, ako angleški prestolni govor indijsko lakoto „obžaluje“, in ako parlament še le zdaj vidi, da treba pomoči. Indija se bode tudi financijelno morala reorganizirati.

Adresna debata v angleškem parlamentu je bila precej živahna. Vojvoda Somerset je napadel namreč Gladstonea, ter mu očital, da hoče državo razkosati s svojim prijateljstvom do Ircev. Lord Selborne je Glad-

stonea zagovarjal. Earl Derby je tekom debate odločno rekel, da je ženitev edinburškega vojvode politične pomembe. Adresa se je potem sprejela.

V seji 21. marca je v **nizozemski** drugi komori poslanec Mecherl interpeliral o atšinski vojski. Kolonijski minister Franssen van de Patte odgovarja na to, da je vlada na vse potrebe pripravljena in da ima za 1874 še 28 milijonov na razpolaganje. Vojska se mora tako dolgo nadaljevati, da dosežejo Holanci dober uspeh. Vlada hoče Atšin permanentno utrditi in države primorati, da pripoznajo nizozemsko suvereniteto, ker obstoječe pogodbe več ne veljajo. Debata o interpelaciji je na nedoločen čas odložena.

V **nemškem** državnem zboru se je brala vdrugič zakonska osnova o pridobitvi zemljišča za nemškega poslanca na Dunaji za 150.000 tolarjev. Hoverbeck in Mallinckrodt sta bila proti, kakor vsi drugi ultramontanci, naprednjaki, socijalni demokrati pa Poljaki.

Med državno vlado pa državnim zborom se ima zaradi vojaške postave pričakovati kmalu konflikt. Čedalje je bolje misliti, da se parlament razpusti. Pa nadejati se je, da nacionalni liberalci malo odnehajo. Bismarck, o katerem se je toliko telegrafiralo, kako strašno je bolan, je v ožigled te nevarnosti kar naenkrat ozdravel.

Papež je, kakor pišejo **italijanski** listi, tikoma Viktor Emanuelove svečanosti izdal cirkular, ki dovoljuje duhovenstvu v Sardiniji, Veneciji, in Lombardiji „kot legitimih posestvih krone“, napraviti svečanostni „tedeum“. V vseh drugih krajih se pa „deloma legitimnemu gospodu“ na slavo ne sme peti.

Dopisi.

Iz Trsta 20. marca. [Izvirni dopis.]

V vsakem velikem mestu je kaka stranka, ki dela razpor. Tako imamo tudi v Trstu najbolj zagriznena lahona, katerih imena se na „ič“ končujejo in so odpadniki od Slovanstva. Ti so najhujši nasprotniki našega slovenskega naroda. Tak je tudi rojeni Slovan, kateri izdaje uže mnogo časa znani tržaški časnik „Cittadino“. Urednik temu listu je namreč Istrijan, z imenom Antonac. Od leta 1868 še nij nikdar omenil Slovanov, da ne bi bil ali grdil jih ali pa ščuval Lahe na nas. Da smo Tržaški Slovenci poslali svojega zastopnika v državni zbor, to pa ga vedno strašno grize in peče, ter bi rad naščuval okoličane, da bi se v kake stranke cepili in tako lahomom pot delali. A jako se moti ta gospod brigante della penna. „Cittadino“ od 12. t. m. prinaša članek, v katerem pravi, da Nabergoj je glasoval za

konfesionalne postave, pa pristavi: kaj bo duhovščina temu rekla. Hotel je s tem dati migljaj, naj bi začeli okoličanski duhovniki po slovenski okolici ljudi dražiti in razpor delati lahomu na korist. A ponavljamo: kako se je v svojem računu zmotil! Naš poslanec g. Nabergoj je res glasoval za konfesionalne postave; ali s tem nij nič nasprotno ravnal; saj so tudi duhovni za konfesionalne postave glasovali. Omeniti pa moram, da g. Nabergoj je v državnem zboru vselej v razpravi proti prenebram §§. glasoval, kateri so se mu preostri zdeli in prepolicijskega značaja. Torej je pokazal, da stoji kot mož na pravi neodvisni podlogi in svojo dolžnost dobro izvršuje. „Cittadino“ si je s svojo izjavo dal grdo zaušnico.

Okoličani, vam pa živo na srce polagam, da se nikakor ne dajte premotiti od kričačev, kateri bi utegnili vas, ako jih poslušate, tako daleč spraviti, da v prihodnjem Lah zmaga. Ne sodite po sovražnem glasu nasprotnikovem, kateri vam le po cigansko o sreči vaši govori, da bi vas spravil v zadrege in sebi koristil, pa varujte se tudi vseh domačih pretirancev, katerim slovenska narodna reč nij nič, in vse rajše podirajo, če ne gre po njihovi trmi.

Iz šmarskega okraja pri Celji. Od početka novega leta pri nas rudeča bolezen (šarlah) in kože hudo razsajajo, ter so mnogo ljudi uže pobrle. Postavim v Šmarji, kjer so imeli prejšnja leta 90—100 mrličev, so jih zagreblili letos uže nad 70. Ko nam je pred nekoliko meseci pretila živinska kuga, se je zaprla vsa domača živina, razen konj in volov, še celo perutnina, da bi se bolezen pot zaprla; a sedaj, ko je prišla bolezen na ljudi, se ne opazujejo nobena sredstva, katera bi razširjanje bolezni zabranila. Šole so slabo obiskovane, ker večina otrok boleha. Zarad tega je šmarski krajui svet ondotne šole za 10 dni zaprl. Pa kmalu potem razpošlje okrajni glavar ukaz v katerem omeni, da je šole zapirati nepotrebno, temuč da naj učitelji od hiš, v katerih kozna bolezen razsaja, otrok v šolo ne puste. Da se s tem malo pomaga je jasno, kakor beli dan, ker otroci bolezn ne poznajo, posebno malo se pa mora izvedeti od malih otrok; kdo pa naj pove učitelju, kje so bolniki, ako še celo taki starši, ki se prištevajo k inteligenciji, svojih otrok ne obdržijo doma ako imalo bolnike na kozah! Sicer je pa tudi velika napaka pri učiteljih, ki so orglarji, da mrliča k pogrebu spremljajo, in

eti pod posteljov. Ona je tak napravla. Gd je sledi Madaj domou prišao pridijavao je vse po hiži i pravo: tij maš eti krščenijka a ona je pravla: eti je pod koriton eden, proso me je za stan. Madaj zeme nož pa odpré korito in pravi: 'odi 'odi vó. No prvlé nego ga čujo pitao ga je kama ide. On odgovori da ide v pekeo, nego pogledni tan mojo postelo pa gda boš šon nazáj te mi povej, a zdaj dobiš jesti i stan. On je prenoučó tti pa v gojldno odišao dale. Gda je že dngo odo prijde k pekli. On ide okoli pekla od edni' do drtjgi' vrat i vsaka škropij i kadi. Gda je prišao do deveti' vrat, tan je proso svoj krstni list, a nanč eden vrag je nej vltipao njemi list odnesti, ar gda je nje škropio z blagoslovenov vodouv bolelo je tou nje tak da bi kamenje po nji' lujčao. Te so dñnok prisijlili ednoga plan-

tavoga da njemi je list vó lučo. Zdaj je pogledno tñdi Madajovo postelo i ona je bijla napravlena od igeo kos brijtev srpouv tak dale, gde bi ga visiko nesli pa na posteo pñjstili. Za tin se je obrno nazáj domou i pride k Madaji. On ga v časi prijme i pijta kakša je njegova postela. On povej kakšo je vido. Zdaj se je Madaj prestrašo i proso ga je da bi ga spovidao. On ga je spovidao a za pokouro njemi je dao da more k svojemi boti š šterin je ljudij klao, v lampaj po koulini vodou nositi dokeč de že žijo i dokeč se ne prijme té bot. Madaj je zafálo popi na spouvidi i pokouri pa je za tin pop odišao domou. Za seden lejt je mogao té pop kak kaplan iti daleč na spouvid. Kak se je pelao na spouvid vido je edno jablan na šteroj so lejpo jáboka bilá. On povej kočiši naj ide doli pa naj edno dvoje vtrgne

od tej jabok gde tak dišijo. On je stoupo doli pā šteo vtrgnuti edno ali je nej mogao ar je gori skočilo, za tin drtjgo, pa tou je tñdi nej mogao. Zdaj se je spoumeno pop da tou lejko Madajov bot. On je tñdi s kou doli stoupo i na ednouk vidi ednoga staroga sejróga možáka gde 'z edne jamé v lampaj po goulí' koulini' vodou nesé. Kak je Madaj opazo popa v časi se je njemi poklono i proso sveto tejló. Pop ga je prečesto i dale odišao a Madaj je mrno.

5. Kratko pripovedávanje.

(Noršinci.)

Eden Vognin je ednouk šou prej ednoga potoka, na sebi je meo kapenjek s kratkimi rokávi. Kak so dugi rokavi bilij tak je dugo tñdi pripovedávanje; či bi dugši bilij, bilou bi tñdi pripovedávanje dugše.

(Dalje prih.)

velikokrat ob času, ko bi imeli biti v šoli ter na ta način bolezn med otroke raztrosujejo. Kakor se govori, so prej mrliški ogledniki truge na pokopališčih pred ljudmi odpirali; ako se še to sedaj godi, nam nij znano. Take in enake napake bi se vendar morale odstraniti.

Domače stvari.

— (Prvo porotno sodnijsko obravnavanje) pri ljubljanski deželni sodnji je bilo včeraj. Sodništvo je bilo sestavljeno tako: Deželne sodnije prvosodnik dr. Lušin, deželne sodnije svetovalec Perko in Jevnikar, zapisnikar avskultant Škofic. Državno pravdnštvo je zastopal državni pravdnik Perše, zagovornik je bil dr. Ahačič. Občinstva je bilo mnogo. Porotniki so bili sledeči gospodje: Leopold Jurgovic iz Kranja, Mali in J. A. Hartmann iz Ljubljane, Adolf Obreza iz Cerknice, A. Samassa in dr. Rudež iz Ljubljane, Pibrovec iz Kroke, Hodnik iz Bistrice, Zihel iz Čevič, Janez Videc iz Postojne, Andrej Kržišnik iz Žerovnice in Janez Krajger iz Postonje. Šlo je za umor zaradi ene kučme. Prihodnjič poročilo.

— (Pogreb dež. načelnika grofa Auersperga) v nedeljo je bil krasen in jako velik. Ljudstva, ki je gledalo, je bilo vse natlačeno po ulicah, po katerih so gorele plinove svetilnice. Za pogrebom so šli vsi c. kr. uradniki (nekoliko jih je došlo celo z dežele), društvo strelcev, požarna straža, dijaki in dijakinje vseh zavodov. — Spremljal ga je tudi v ornatu ves stolni kapitel, in ljubljanski škof, dr. Vidmar z mitro na glavi. Na grobu je molil škof slovenski „oče naš.“ — Slovansko društvo, to se ve, da se nij nobeno in corpore udeležilo pogreba. — (Pogreb je bil pri sv. Kristofu v Ljubljani, in ne sprevoz v Polhov gradec, kakor smo predzadnjič poročali.) Pogrebni závod gosp. Doberletá je cela pogrebna aranžiranje lepo izpeljal.

— (Iz Mozirja) se nam piše, da namerava več rodoljubov ustanoviti posojilnico za gornjo savinsko dolino s sedežem v Mozirji. K pogovoru o tej zadevi so vabljene vsi rodoljubi dne 6. aprila. t. l. (t. j. velikonočni pondeljek) v Mozirje, pri katerem shodu bode naš državni poslanec g. dr. Vošnjak predsedoval in pravila omenjenega podvzetja predlagal. Upamo, da se bodo rodoljubi omenjeni dan v Mozirje potrudili, ter se udeležili v obilnem številu omenjenega shoda, sebi in narodu na čast.

— (Juha se ne je tako vroča, kakor se kuha.) Pred dvema leti se je v Šiški nad Ljubljano oženil kovač Šetina s civilnim zakonom, ker mu ljublj. škof Vidmar nij hotel dati dovoljenja, da bi vzel sestro svoje umrle žene, češ, če „cerkvi ne moreš plačati nekaj stotakov za dispens, pa se ne ženi.“ — Med tem časom je dobil v svojem zakonu dete. Kaplan v Št. Vidu g. Staré je dete brez ugovora po krstu zapisal med zakonske otroke, samo s pristavkom, da je otrok iz civilnega zakona. To je pravilno. A omenjanja vredno je zavoljo tega, ker so ob svojem času protivniki civilnega zakona pravili, da bodo smatrali otroke takega zakona kot v „konkubinatu“ rojene.

— (Požar.) V Štošicah pri Ljubljani je začelo ob eni v noči od nedelje na pon-

deljek goreti. Pogorela je ena hiša in dve drugi poslopji, dalje štiri krave in dva konja. Fant je hotel živino iz bleva izleči, pa so se podrle nanj goreče deske, da je strašno opečen, pa še živ. Tudi gospodinja je zelo opečena. Oba so pripeljali v ljubljansko bolnišnico. Kako je ogenj nastal, nij še znano; pravijo, da sta zažgala dva potnika.

— (Potres.) Iz Trnovca se nam piše 22. marca: Včeraj je bil v Št. Petru močen potres. Kakor sem denes zvedel, je bil tudi tu. Okolo 8. ure zjutraj je bil precej močan in, ako se ne motim, šel od juga proti severju. Bil je valovit zedinjen s šumenjem, kakor o hudi uri. Popoldne okolo 3/4 3 nas je zopet potreslo, a ne tako močno.

— (Toča.) Iz Svetinj pri Ormužu se nam 21. t. m. piše: Včeraj popoldne je začelo tukaj bliskati in grmeti. Čez 1/4 ure pa je bila zemlja uže pokrita s točo, debelo kakor lešniki. Daleč proti Varaždinu smo videli belo, trdo odejo rujava zemljo pokrivati. — Farovška Neža pa pravi, da bo na dan sv. Petra in Pavla spet, in to za gotovo toča šla. — Ne vem, ali z bogom korespondira, ali je to skrivno razodenje.

— (Toča.) Tudi iz Središča se nam piše: 20. t. m. ob 5. uri popoldne nastane pri nas sila hud vihar, grmelo in bliskalo se je kakor ob vročem letnem času. Nevihta je trajala pol ure, ter je toliko toče palo, da je 21. zjutraj obilno bilo. Nekateri ljudje govoré, da si je uže sedaj pot naredila za leto.

— (V goriški čitalnici) bo 27. t. m. predaval prof. Erjavce „o cvetji.“ Zadnje nedeljo je govoril g. prof. Šantelj o spremembi letnih časov; in pred njim je razlagal prof. Čebular telegraf. Tako je prav in lepo. Kaj pa v Ljubljani? Kaj res nemamo nobenega slovenskega profesorja, ki bi kaj mogel, ali kaj hotel javno predavati?

— (Razpis). Na goriški kmetijski šoli je razpisana služba za asistenta na slovenskem oddelku in baš tako služba praktičnega asistenta za oba oddelka. Prosilca morata pokazati svoje teoretične in praktične studije. Prvi mora biti popolnem večš slovenskega jezika; drugi pa italijanskega, in če mogoče, tudi slovenskega. Plača je za vsacega 700 gold., 100 gold. stanovnine in 10% petletne doklade. Prošnje naj se oddajo do deželnega odbora v 14. dneh.

— (Iz Gorice). Goriška „Soča“ piše: Letos pridiguje v naši stolni cerkvi italijansk jezuit, po govoru soditi, mora biti Rimljan. Govori krasen jezik in teče mu beseda, kakor vreteno. Pretira pa tudi stvari tako, da mora omikan človek nehote ali smijati se ali pa se jeziti. Mož ne pozna nemškega pregovora, da je od vzvišenega do smešnega ena sama stopinja. V nedeljo je n. pr. popisaval vice in priporočal je, naj z obilno miloščino rešimo dušice naših ranicib. Hu! kako je vse strašno gorelo, spredaj, zadaj, znotraj, zvonaj, v žveplenem plamenu pa so neusmiljeno trpinčene reve s srce predirajočim glasom upile: Plačajte, plačajte naše dolgove, to je segnite v žep in polnite cerkveno mošnjo! S tako živimi barvami je pridigar slikal, da smo uže sami mislili, da iz vic švigajoči plameni po nas zajemajo in za to smo — bežali. Kar je preveč, je preveč! Ne davno je papeža Pija IX. primerjal Kristusu in paralela je bila taka, da smo na koncu mislili, da je hotel

papeža nad zveličarja povzdigniti. — Tudi v politiko se sem ter tja utika in da Italijan v takih stvareh ne govori ravno patrijotično, za to nam daja poročstvo tukajšnja policija, katera mu je uže nekda priporočila, da bi se brzdal. Z eno besedo, takih pridig bi bilo boljše, da bi jih ne bilo; z njim se bolje mir kali znotranji in zvonanji, nego se to doseže, kar bi se moralo vsaj name-ravati. — Tudi tuji misijonarji — jezuviti, kakoršni obiskujejo sem ter tja naše vasi, so od več. Če so pretirane, fanatične pridige v mestu škodljive, more se po vsej pravici trditi, da so na kmetih nevarne. Dokazov ne manjka. Mi se spominjamo tukaj smešnega prizora, katerega smo videli pred nekoliko leti v kanalskem trgu. Pridigoval je takrat znani misijonar-jezuvit B.... Enkrat se je strašno hudoval nad ženskim lišpanjem in vse je bilo hudičevo, kar si lep stan v ta namen umisli. Mej drugim je prav resno trdil, da je v vsaki luknjiči v tulastih pečah, katere nosijo mlade ženske na kmetih, skrit hudič, ki preži na ubogo dušico ošabnice. In glejte, kaj se zgodi! Po končani pridigi so napravile ženske in dekleta majhen auto da fè na kanalskem trgu in nedolžne peče so se pokadle proti nebu „ad majorem dei gloriam“.

Tržna poročila.

Z Dunaja 21. marca. Kakor na vseh domačih in tujih trgih, je bila tudi na dunajskem mlačnost velika. Blaga nij bilo veliko, vendar več, kakor kupcev. Pšenice se je okoli 20000 colnih centov prodalo, boljše slaba po 5—10 kr. cenejše. Najslabša je bila po 6 gl. 90 kr., najlepša po 8 gl. 50 kr. Reži se je veliko ponujalo, in se je za 5—10 kr. ceneje puščala. Prodali so je okoli 11.000 vaganov, boljše slabo po 4 gl. 90 kr., boljše po 5 gl. 35 kr. Ječmen ima malo kupcev. Prodalo se ga je 6000 vaganov po 4 gl. 85 kr. do 5 gl. 30 kr. Koruza ima sredeni sejm in stare cene. Ovsja je jako malo, in mora se dati zanj, kolikor prodajalci hočejo. Lepe moke nihče ne kupuje, črno pa prav močno.

Iz Budapešte 21. marca. Blaga se je ta teden prav málo pripeljalo. Zraven tega pa malini tako malo potrebujejo, kupci tako neradi kupujejo, da se je le najboljša pšenica obdržala pri cenah preteklega tedna. Prodali so je komaj 70.000 centov. Z režjo nij bilo nič kupčije, ker je trgovci ne potrebujejo. Lepi ječmen je ostal pri starih cenah, srednji in slabši je pa izgubil 10—15 kr. proti pretečenemu tednu. Prodalo se ga je 10.000 vaganov, po 3 gl. 70 kr. do 3 gl. 90 kr. Koruza je imela od začetka tedna prav slab trg; ker se je pa malo pripeljalo in ker so je potrebovali, se je prodanih 10.000 centov za 5 kr. dražje plačalo. Z ovsem je malo kupčije, pa le zato, ker ga je malo. Prodalo se ga je 10.000 vaganov po 10—15 kr. dražje. Sošivje zmerom radi kupujejo. Beli fižol je po 5 gl. 50 kr., grah po 6 gl. 50 kr., proso po 5 gl. do 5 gl. 15 kr. Krompir 2 gl. 80 kr. dun. cent. Češplje, bosniške, so se prodajale po 21 in pol gold., srbske po 20 gl. Po masti se je malo nopravevalo, pa so se cene ipak obdržale. Bilo je mestno blago po 42—43 gold. ameriškansko po 35—36 gl. Špeha domačega nje nij veliko, le ameriškanskega je še zadosti. Ko bi ga kupci veliko potrebovali, bi čez nekaj časa samo ameriškanskega lahko dobili. Novi špeh je po 37—38 gl., stari po 32 1/2 gl., ameriškanski po 27—27 1/2 gl. Volne se je okoli 300 centov prodalo boljše srednje.

Ex originali.

Korespondenca dr. Vetterinija

k. ladjinega zdravnika prvega reda v Ankonu.
Kako se je Poppova anatherinova ustna voda v skorbutu pri mornarjih kot iz-
vratno zdravilo izkazala.

Ankona, 3. febr. 1872.

Vsled meglenega in mrzlega vremena skozi 6 mesecev se je skorbut jako močno pri naših mornarjih prikazal, in bila je ta bo-
lezen tembolj sumnjiva, ker tukajšna naša
sredstva v veliko slučajih ne pomagajo. Go-
spod dr. Beitel iz dunajskega vnečilišča, zdaj
tukaj v službi kot ladjini zdravnik, me je opo-
zoril na zdravilnost Poppove anatherinove ustne
vode v skorbutu, in v mučenem položju, v ko-
jem sem bil, mi je bilo najnujnejše, da sem
dal iz Trsta deset sklenice poslati.

Javno priznam sedaj, da sem gosp. dr.
Beitelu za poročilo in gosp. J. G. Poppu, c. k.
dvornemu zobnemu zdravniku na Dunaji, mesto,
Bognergasse 2, jako hvaležen. Anatherinova
ustna voda je svojo zdravilnost proti skorbutu
sijajno dokazala; izmed 28 bolnih jih je 21
ozdravelo. Zalibog, da Poppova anatherinova
ustna voda zaradi visoke cene ne dopusti
dispensirati nas, vendar sem jo v poročilu na
zdravstveno ravnanje v omenjeni bolezni
kot zelo zdravilno pohvalil.

Dr. Vetterini.

k. ladjini zdravnik prvega reda.

Se dobiva: (8-2)
v Ljubljani pri Petričič in Pirker-ji
— Jos. Karinger-ji — A. Krisper-ji —
Eduard Mahr-u — Fer. Melh. Schmitt-u
— E. Birschitz-u, lekarji; — v Kranju
pri L. Krisper-ji — Seb. Schaunig-u,
lekarji; — v Pliberg-u pri Herbst-u, le-
karji; — v Varazdinu pri Halter-ji, lekarji;
— v Rudolfovu pri Dr. Rizzoli-ji, lekarji;
— Josef Bergman-u; — v Krškem pri Fed.
Bömehe-u, lek.; — v Kamniku pri Jahn-u,
lekarji; — v Gorici pri Pontoni-ji, lekarji;
— J. Keller-ji; — v Wartenberg-u pri F.
Gadler-ji; — v Vipavi pri Anton. Depe-
ris-u, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u
lekarji; — v Skofljoki pri C. Fabiani-ji, le-
karji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji;
— v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji
pri K. Mühlwenzel-ji, lekarji; — v Ra-
doljci pri Zalokar-jevi vdovi.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov.

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Izvrstno zdravilo Revalesscière du Barry odstrani
vse bolezni, ki se leku zoperstavljajo, namreč bolezni
v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah,
na sliznici, v dušnjaku, v mehruji in na ledvicah,
tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, za-
por, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico,
mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih,
medlico, in bljevanje krvi tudi ob času nosečnosti,
scalo silo, ožnost, sušenje, revmatizem, protin,
bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji,
ki so vsem lekom kljubovali:

Spričevalo št. 68.471.

Prunetto pri Mondovi,
26. oktobra 1869.

Moj gospod! Morem vas zagotoviti, da odkar
čudovito Revalesscière du Barry rabim, to je od dveh
let, niti nadležnosti svoje starosti, niti teže svojih 84
let več ne čutim. Moje noge so zopet šibke postale,
moj pogled je tako dober, da ne potrebujem očal;
moj želodec je močan, kakor bi bil 30 let star, — s
kratka, čutim se pomlajen; jaz pridigujem, spovedu-
jem, obiskujem bolnike, potujem precej daleč peš,
čutim svoj um jasen in svoj spomin očvrstel. Prosim
Vas, to izpoved objaviti, kjer in kakor hočete. Vam
zelo udani

Abbé Peter Castelli,
Bach-es-Theol. in župnik v Prunetto,
okrog Mondovi.
Spričevalo št. 75.705.

Dunaj, Praterstrasse 22,
maja 1871.

Jaz sem Vam hvalo dolžen za prospeh, kate-
rega je Vaša Revalesscière pri meni napravila. Trpel
sem namreč na želodčnem krču, kašlju in driski, od
kojega me je Vaše izvrstno zdravilo odrešilo.

L. Grosmann.

Tečaj kot meso, prihrani Revalesscière pri
odraščanju in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.
V plesnih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,
— Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.

Mahr, v Gradec bratje Oberanzmeyer, v In-
sbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birn-
bacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru
F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B.

Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih le-
karjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja du-
najska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali
povzetjih.

(63-4)

Največja dozda v Ljubljani bivša zbirka
vseh obstoječih sistemov

šivalnih mašin

domačega in tujega dela,

ki so bili obdarovani na dunajski svetovni raz-
stavi z najvišjimi odlikovanji, po jako nizkih
cenah z rečno garancijo edino le pri podpisnem.

Tam se dobiva tudi najboljša svila za
mašino, preja, šivanke in skoraj vsi k
mašini spadajoči aparati v večji kvantite prav
po ceni.

Franc Detter,

v Ljubljani, judovska ulica.

Spielwaaren & Gesellschaftsspiele

Es ist gefordert für jedes Kind, ob jung oder alt, ob reich oder arm; man findet in Wien kein
zweites Geschäft, wo eine derartig mannigfache Auswahl wäre und zu solch billigen Preisen verläuft
wird. Verschiedene interessante wissenschaftliche Spiele für die Schuljugend, so auch eine immense Aus-
wahl von neuen interessanten Gesellschaftsspielen für Kinder jedes Alters u. c.

Brackdroll gefüllte Puppen, 1 Stück fr. 30,
50, 80, R. 1, 2, 3, 4.
Hagelsteine Puppen, 1 Stück fr. 10, 20, 30, 40,
50, 80, R. 1, 2.
Mechanische Laufgruppen mit Stimme, bewegen
Kopf, Hände und Füße. 1 Stück fr., 70, 90
R. 1, 20.
Votro- und Tombola-Spiele, zu fr. 20, 30, 50, 80.
Gammer und Glöde, fr. 10, 20, 30.
Tombola, fr. 20, 30, 50, 80.
Schach, fein, mit Figuren, fr. 1, 30, 1, 50, 2.
Schach, fr. 10, 20, 40, 60, 80.
Gemeinschafts-Spiele, fr. 20, 30, 40, 60, 80, R. 1.
Pan-äther, fr. 20, 40, 60, 80, R. 1, 1, 50, 2.
Gemeinschafts-Spiele, fr. 30, 60, 70, 90, R. 1, 20, 2.
Arbeits-Kästchen, fr. 6, 80, R. 1, 1, 50, 2.
Pianos, zu fr. 1, 50, 2, 3, 4.
Posaunen, Trompeten, Trommeln, Blöfen.
Gitarren, Melodions, Tubelladyspielen, Har-
monikas, Glöden und andere Instrumente sehr billig.
Spielwaaren für unverständige Kinder, aus
Kautschuk oder Kautschuk, fr. 15, 25, 30, 50.
Verschiedene Thiere auf Balg, fr. 5, 10, 20
bis R. 1.
Thiere, ganz natürlich ausgeführt, 60 fr., R. 1
bis R. 2.
Andere Spielfachen in 1000facher Auswahl, 10 fr.
bis R. 4.
Gesellschaftsspiele von 30, 50 fr. bis R. 2.
Neuere Bilderbücher, für Mädchen, mit ober ohne
Text, 1 Stück fr. 10, 15, 25, 45, 65, 80, R. 1.
Ohne jeden Unterricht können Kinder spielend lesen lernen
durch die neuen Les- und Bilderbücher. 1 Stück R. 1.
Spielend kann man den Kindern verschiedene Handarbeiten
lernen durch die neuen Arbeitsblätter, 1 Stück 80 fr.,
R. 1, 2, 3.
Globus, das Stück fr. 50, 80, R. 1, 1, 50, 2.
Laterna magica, genannt Rauber-Katzen, der
angenehme Unterhalt für Jung und Alt, 1
Stück mit 12 Bildern fr. 65, 85, R. 1, 50, 2, 3, 4
bis R. 5.
1 kleines Glas-Instrument, genannt der
Wundervogel, durch welches man den Klang eines
jeden Orgels täuschend nachahmen kann; dieses sehr inte-
ressante Spielzeug kostet bloß 25 fr.
Englische Werkzeugkiste, gefüllt mit allen im
Hause brauchbaren Werkzeugen, 1 Kiste fr. 1,
1, 40, 2, 50, 3, 4, dieselben klein für Kinder, fr. 25, 35, 60,
80, R. 1.
Die ausgedehnten Fädel-Spiele zur
Selbstbeschäftigung, in größter Auswahl, für
Knaben und Mädchen jeden Alters, 1 Spiel 80 fr.,
R. 1, 50, 2, 3, 4 bis R. 5.
Buchstaben, komplet mit Alphabeten und
Umschriften für erwachsene Kinder, fr. 8, R. 1, 50,
1, 80, 2, 50, 3, 4 bis R. 5.
Ein nettes Werk- und Fädelbuch mit 30 neuen
Mustern für 5 fr. Andere sehr schöne Spiele in
größter Auswahl.
Verschiedene Spielwaaren, in Schächeln verpackt, in
10facher Auswahl, für Mädchen und Knaben, per Stück
fr. 10, 20, 40, 60, R. 1, 2.
Überraschung und Unterhalt
Gewähren die neuen Salon-Feuerwerke, ohne einen üblen
Geruch zu verbreiten, in sehr mannigfacher Auswahl, per
Stück fr. 5, 8, 10, 15.
Die tanzenden Karten 40 fr.
Eine Karte und doch kennt sie Nie-
mand, 15 fr.
Die Rauber-Lösche oder die unvertilg-
bare Luete, durch welche man jede-
serlei Getränke ausfinden kann.
1 Stück R. 3, 50.
Der Perlen-Würfel, in welchem Alles
zerlösen und vernichtet wird, 3. W.
Libren, Gläser u. c. fr. 2, 50.
Der Rauber-Kartoffel, zeigt auf Kom-
mando, 50 fr.
Der kleine mit Doppel-Bezirg R. 1, 20.
Das Gefangen-Spiel, wo Alles ver-
schwindet und auf einen Auf-
der kommt, R. 4.
Das Bando-Wagazin im Munde 25 fr.
Der Verheirathungs-Apparat R. 1, 20.
Es sind noch verschiedene andere Apparate, jedoch wegen Mangel an Raum kann nicht Alles genannt werden.
Eine Menge anderer Spielwaaren und Gesellschaftsspiele, die alle nicht benannt werden können,
sind zu diesen Preisen einzig und allein nur in der gefertigten Niederlage zu haben. Preisblätter, welche
sehr interessant sind, werden gratis vertheilt. 2061

Der kleine Zauberer.

Durch nachstehende Rauber-Apparate kann man einzelne Personen oder auch ganze Gesellschaften auf das Genaueste
in Verbalen. Die Apparate sind derart kunstreich konstruirt, daß nur der Zauberer derselben die Vertheilung der
Bezirge zu lösen im Stande ist; ein Uneingeweihter kann hunderten nachahmen, ohne zum Resultate zu gelangen.
Alle Apparate sind mit Belehrung versehen.

Den Finger durch jeden Hut zu stecken,
1 Stück 35 fr.
Das Verschwinden einer Münze, 25 fr.
Der Rauberhammer. Durch jeden
Schlag verschwindet ein Gegenstand.
70 fr.
Tasche-Feuerzeug; wer es öffnet, be-
kommt einen Dolch, 45 fr.
1 Becher; hier liegt es sich hinein, in
welchem ist es? 80 fr.
Das Beirte-Portemonnaie, immer voll
Geld oder immer leer, 20 fr.
Der Beirte-Sigarenthal, wo ist die
Lücke? 45 fr.
Das Columbus-Ei, wer kann es auf-
stellen? 85 fr.
Ein Karten-Spiel. Wo soll die Karte
erscheinen? 65 fr.
Die tanzenden Karten 40 fr.
Eine Karte und doch kennt sie Nie-
mand, 15 fr.
Die Rauber-Lösche oder die unvertilg-
bare Luete, durch welche man jede-
serlei Getränke ausfinden kann.
1 Stück R. 3, 50.
Der Perlen-Würfel, in welchem Alles
zerlösen und vernichtet wird, 3. W.
Libren, Gläser u. c. fr. 2, 50.
Der Rauber-Kartoffel, zeigt auf Kom-
mando, 50 fr.
Der kleine mit Doppel-Bezirg R. 1, 20.
Das Gefangen-Spiel, wo Alles ver-
schwindet und auf einen Auf-
der kommt, R. 4.
Das Bando-Wagazin im Munde 25 fr.
Der Verheirathungs-Apparat R. 1, 20.
Schwache die Karten tangen-Lösen 50.
Die Wirtel-Lösche oder das Geheimnis
zu errathen, 70 fr.
Der Rauber-Walzen. Sechs gleich gro-
ße Walzen können in einen Kanister
zu rufen, R. 3.
Ein Schreibzeug, wo ist aber die
Tinte? 50 fr.
Der Selbstmörder durch den Dolch, 20 fr.
Was für Farbe ist das? Roth und grün;
geheißt, eines von beiden, 80 fr.
Die unverwundliche Schnur; man zer-
schneidet viele ver dem Aus-
und bemerkt ist sie ganz, 65 fr.
Der Perlen-Lichter, ob er hell oder
dunkel; möglich ist man in 60 fr.
Die Spardösche, aber wo ist das Geld?
25 fr.

2061

Einige Menge anderer Spielwaaren und Gesellschaftsspiele, die alle nicht benannt werden können,
sind zu diesen Preisen einzig und allein nur in der gefertigten Niederlage zu haben. Preisblätter, welche
sehr interessant sind, werden gratis vertheilt.

2061

2061

2061

2061

2061

2061

2061

2061

2061

Komfeld, Dochnal z. Dunaja. — Schmi-
tzer iz Vardorfa. — Milner iz Dunaja.
Pri Sloncu: Bodnik iz L. Bistrice.
— Carlo Don Sahe iz Treviso. — Poge-
iz Milana. — Kremkar iz Postojne.
Vakovnik iz Litije.

Tuici.
21. in 22. marca.
Evropa: Erlanger iz Frankfurt.
— Dralka iz Radovljice. — Bisof, postar
iz Svica. — Arigunt iz Svica. — Ste-
novec, trgovec, sin i hči iz Zagorja.

964
225
111
8
106

Akcije narodne banke
Kredite akcije
London
Napol.
C. k. cekini
Srebro

Dunajska borza 23. marca.
(Izvirno telegrafsko poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . 69 gld. 40
Enotni drž. dolg v srebru . 73 " 75
1860 drž. posojilo . 103 "